

ATT GÖRA GUDSTJÄNST SOM INKLUDERAR BARN OCH FAMILJER

ARBETSHÄFTE

Gudstjänsten sker på en tid som passar barnfamiljer.

Gudstjänstrummet och foajén är anpassade för barnfamiljer.

Det finns återkommande moment i gudstjänsten där barnen kan uttrycka sin tro.

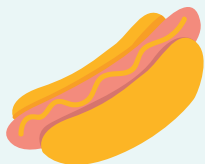
Barnen har möjlighet att vara med på nattvarden.

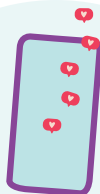
Bönestationer är tillgängliga och nåbara för barn.

Pålysningarna innehåller även barnens aktiviteter.

Det finns fika eller mat som är anpassad för barn.

Kommunikation om gudstjänsten vänder sig regelbundet till barnfamiljer.

Det finns någon som välkomnar barn och familjer till gudstjänsten

VÅR SYN PÅ GUDSTJÄNSTEN

Det vi säger och gör i gudstjänsten berättar hur vi ser på varandra, inte minst barnen. Här visar vi hur vi tänker om barns tro, deras relation till Gud, deras plats i gemenskapen, vad de kan bidra med och vad vi hoppas att de ska få ut av gudstjänsten.

Att fundera över:

- Vilken roll ska barnen spela i gudstjänsten? Är de medskapare eller ett lättsamt inslag? Vad saknas om de inte är med?
- Vad vill ni att barn och familjer ska få med sig från gudstjänsten?
- Vilka moment vill ni ha som kan hjälpa barn att växa i tro? Det kan exempelvis vara sånger, böner, texter eller handlingar.
- Kan barnens tro lära vuxna något? Hur får detta komma till uttryck?
- Det är lätt att samverka med barn som kan tänka sig att stå framför andra och t.ex. sjunga, tända ljus eller läsa. Vad gör ni för de barn som inte gillar att ta plats?

INFÖR GUDSTJÄNSTEN

För att barn och familjer ska känna sig välkomna bör vi tänka på hur det fungerar när vi kommer till kyrkan. Det handlar både om den fysiska miljön och hur vi bemöter barn och familjer.

Att fundera över:

- Vilken tid har ni gudstjänst? Är tiden bra för barnfamiljer?
- Hur kommunicerar ni med barn och familjer inför gudstjänsten? Vad behöver de veta och vad säger ni?

- Hur fungerar det för barnfamiljer att komma in i kyrkan? Finns det plats för mindre barn att hänga av sig ytterkläder? Finns någon som välkomnar barn och familjer och kan hjälpa dem in i kyrkan vid behov?
- Hur är gudstjänstrummet utformat för att fungera för barnfamiljer? Finns det en särskild plats för barnvagn, särskilda sittplatser för barn? Finns det material för barn att använda under gudstjänsten, t.ex. barnbibel, kriter, papper, bönelys, bildstöd, dagens bibelbild? Hur är stämningen i gudstjänstrummet innan gudstjänsten börjar? Finns en förväntan att vara tyst, så att barnfamiljer kan känna att de stör? Kan det spelas musik en stund innan gudstjänsten som man kan sjunga med i, istället för att behöva sitta tyst?

I GUDSTJÄNSTEN

Enligt Eumeniakyrkans kyrkohandbok bör en gudstjänst rymma fyra moment: samling, ordet, delande och sändning.

Att fundera över

- Hur kan barn få del av gudstjänstens fyra moment, i gudstjänstrummet eller på en egen samling?
- Hur kan föräldrar till mindre barn få del av gudstjänstens fyra moment, om de kanske behöver följa med barnen ut till söndagsskolan?
- Finns det tillfällen när ni särskilt vill att alla samlas i samma rum, t.ex. vid gudstjänstens början eller slut?

Några tips på hur ni kan inkludera barn i gudstjänstens fyra moment →

Kryssa för när ni diskuterat frågan eller när ni gjort de anpassningar ni behöver.

I momentet **SAMLING** ska man bli välkommen, få dela sin tacksamhet, be en bön, sjunga tillsammans och dela något av det som finns i gemenskapen.

Tips:

- Ha ett återkommande inslag som får barnen att känna att de är välkomna till gudstjänsten, t.ex. "barnens sång" eller att tända ett ljus för alla barn.
- Låt alla barn göra något symboliskt som visar deras närvaro, t.ex. tända ljus, sätta en blomma i vas, skriva sitt namn på tavla, lägga en träbit på nattvardsbordet.
- Be en gemensam bön som barn kan stämma in i.
- Formulera ett moment som säger något om varför vi är här och som lär oss något av trons grund.
- Ta upp en fråga om Gud som kommit in – se mer under momentet delande.

Momentet **ORDET** handlar om att stärka vår gudstillit. Gud talar till oss genom sitt ord. Det kan förmedlas på olika sätt och vi får ta emot det för att växa i tro och liv.

Tips:

- Låt varje gudstjänst ha en "dagens bild" som visar vad gudstjänsten handlar om.
- Bestäm en modell som används varje söndag för att återge gudstjänstens tema, t.ex. en berättarväska, en fiktiv person som möter Jesus, dagens sak som beskriver temat.
- Gör barn delaktiga i bibelläsningen, t.ex. genom att ett barn hämtar Bibeln eller läser en bibeltext, läs någon av dagens texter ur en bibel för barn, eller låt barnen ta med en bibel till söndagsskolan.

I momentet **DELANDE** får vi ge uttryck för vår kärlek, omsorg, gästfrihet och samhörighet. I delandet ger vi plats för bön, lovsång, tacksägelse och förbön på flera sätt.

Tips:

- Erbjud bönestationer som passar både barn och vuxna, t.ex. möjlighet att skriva och rita böner.
- Se till att er plats för ljusständning är tillgänglig även för barn.
- Skapa former som låter barn vara med och ge, t.ex. genom att de skriver lappar eller ger ett symboliskt mynt som går att köpa med digitala pengar innan eller under gudstjänsten.
- För att ge barn och familjer större möjlighet att delta i nattvarden kan ni t.ex. lägga nattvarden i början av gudstjänsten, be en kyrkvärd att säga till söndagsskolan när det är dags för nattvard, eller inkludera barnen genom att låta dem vara med och dela ut nattvarden.
- Skapa en plats där barn kan skriva frågor om Gud som tas upp efter gudstjänsten eller vid en annan gudstjänst.

Momentet **SÄNDNING** handlar om vår framtid, både den nära och den på längre sikt. Att Gud är närvarande i vår vardag, att Guds eviga hopp möter oss och vi får vara med och tjäna varandra.

Tips:

- Låt barn vara med och be böner eller läsa veckans böneämnen.
- Inkludera barns och familjers liv i böner och förböner.
- När ni pålyser vad som händer framöver, kom ihåg barnens aktiviteter.
- Låt barnen – och alla andra – få med sig något från gudstjänsten, t.ex. ett ord, en bild, en symbol, en sak.
- Sjung eller läs välsignelsen tillsammans. Visa hur alla i gudstjänsten genom rörelser kan uttrycka att de tar emot välsignelsen (genom att sträcka fram sina öppna händer) och tar den till sitt hjärta (genom att lägga händerna mot hjärtat).

EFTER GUDSTJÄNSTEN

Kyrkfikat och gemenskapen efter gudstjänsten är en naturlig mötesplats för många. Här finns en stor möjlighet att se och prata med varandra över generationsgränser. Samtidigt är detta en stund när många barn kan vara trötta och hungriga. Genom att skapa goda förutsättningar för barnfamiljer att stanna kvar efter gudstjänsten visar vi att gemenskapen gäller även dem.

Att fundera över:

- Hur skapar ni bra platser vid kyrkfikat för barn och familjer?
- Kan någon i serveringsgruppen ansvara för att möta barn och familjer och serva dem?
- Kan ni erbjuda enkel mat till barnen istället för bara fika? Om ni inte har kyrkfika, kan ni ändå ordna något för barnen?
- Fundera på hur betalning av fika går till, så att det inte märks om någon inte har råd att betala.
- Kan den kyrkvärd som välkomnade barnen till kyrkan också ha ett ansvar att se dem efter gudstjänsten och säga hejdå när de går?
- Kan ni ordna en särskild aktivitet för barn/barnfamiljer vissa söndagar, t.ex. en gemensam lunch, en utflykt eller en lek efter gudstjänsten?
- Hur kan det som skapats i söndagsskolan eller formats under gudstjänsten visas upp eller fortsätta efter gudstjänsten?

UPPFÖLJNING

Delaktighet och inkludering är inget vi fixar snabbt vid ett enda tillfälle, utan något vi bygger över tid. Därför kan det vara klokt att skapa aktiviteter som gör att barn och familjer känner sig kopplade till gudstjänsten, oavsett om de var där eller inte.

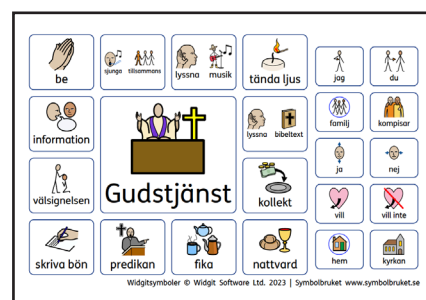
Att fundera över:

- Kan ni skapa ett återkommande inslag om barnens aktiviteter i era kommunikations-kanaler, t.ex. en hälsning från söndagsskolan eller uppföljning av ett återkommande moment i gudstjänsten?
- Kan barnen få i uppgift att göra något hemma som de kan dela med sig av i sociala medier eller på nästa gudstjänst, t.ex. fotografera något kopplat till gudstjänstens tema eller göra ett legobygge utifrån en bibelberättelse?
- Kan ni skapa underlag för heliga vanor, t.ex. genom att dela en bön att be hemma, en bibeltext att läsa?

NPF & Funkis i kyrkan

På Equmeniakyrkans webb finns en sida med fokus på anpassningar kring funktionsnedsättningar och funktionsvariationer. Där finns inspiration, berättelser och material för att anpassa verksamheten så att den funkar för fler.

equmeniakyrkan.se/npf-funkis

Växa i tro-planen

I Equmenias Växa i tro-plan finns mer vägledning om hur ni kan arbeta för att hjälpa barn och unga att växa i tro.

equmenia.se/vaxaitro

